

STATENS PLANTEPATOLOGISKE FORSØG

Månedsoversigt over plantesygdomme

362. — August 1957

Der blev for august måned modtaget indberetninger fra 89 medarbejdere; endvidere blev der besvaret 577 forespørgsler.

Lufttemperaturen lå som middeltemperatur i perioden 3.—24. august fra 1,7—0,3° C over normalen. Først og sidst på måneden lå den under middeltemperaturen, henholdsvis 0,8° C og 1,7° C.

Nedbøren faldt i størst mængde over Jylland, Lolland og Falster, hvoraf navnlig Jylland fik betydeligt over normalen, mens Fyn, Sjælland og Bornholm fik lidt mindre end normalt. For landet som helhed målt i tiden 1.—31. august 99,2 mm mod normalt 82,7 mm. For de enkelte landsdele målt i samme tidsrum følgende mængder i mm med månedens normal i (): Nordjylland 100 (84), Østjylland 104 (84), Vestjylland 129 (92), Sønderjylland 114 (92) og for hele Jylland 110,9 (86,9); Fyn 72 (76), Sjælland 71 (73), Lolland og Falster 77 (69) og for Øerne i alt 72,2 (73,0); Bornholm 61 (67).

Sygdomme på landbrugsplanter.

Korn og græsser.

„Gulspids syge (kobbermangel) træffes i mange bygmarker og synes særlig slem i marker, hvor der fornylig er tilført rigelig kalk“ (L. Aalling, Bylderup-Bov).

Revnede kærner i byg. I månedens løb modtoges adskillige bygprøver til undersøgelse herfor. Kærnerne revnede på langs ad bugfuren, og revnerne strakte sig dybt ned i frøhviden. De angrebne prøver stammede overvejende fra landets sydligste egne, Sydfyn, Langeland, Lolland og Falster, og det var praktisk taget kun Proctor, det drejede sig om. Som regel forekom de med nogle få pct. op til 8—10 pct., men i enkelte partier fandtes helt op til 24 pct. revnede kærner. Årsagen til kalamiteten kendes ikke, men det formodes, at den kan være en følge af uheldige vækstvilkår, og den forklares med, at kærnen er blevet udsat for en kvældning som følge af indtrædende regn efter at have været udsat for en længere vækststandsning i en lang og hård tørkeperiode.

Bederoer.

Hjerte- og tørforrådelse (bormangel) har optrådt meget godartet af de fleste steder i år, selv på lokaliteter, hvor den erfaringsmæssigt plejer at komme. I flere af indberetningerne angives som grund hertil den udstrakte brug af den borholdige kalksalpeter, og dertil kommer, at den sidste måneds fugtighed sikkert har medvirket til, at mangelen ikke er kommet til fuldt udbrud.

Virusgulshot (*Beta virus 4*) bredte sig ret stærkt i månedens løb. I de 88 indberetninger, vi modtog om sygdommen, omtales den kun i 14 med sjældne angreb (8 svage, 6 stærke), og i 69 med almindelige angreb (39 svage, 30 stærke). Angrebsstyrken varierede meget fra egn til egn, og inden for samme egn fandtes ofte „øer“, hvor angrebene var enten svagere eller stærkere end i de omgivende lokaliteter. I Jylland var Vendsyssel, Vest- og Sønderjylland svagest angrebet, mens Østjylland fra Hobroegnen og sydpå samt områder ind i Midtjylland var stærkest angrebet. På Fyn optrådte de stærkeste angreb på Øst-, Midt- og Sydfyn med omliggende øer. På Sjælland var Stevns, Midt- og Sydvestsjælland mest hjemsogt. På Lolland og Falster var der gennemgående svage angreb, og noget lignende gælder Bornholm. Der er behandlet en del enkeltmarker med henblik på at bekæmpe ferskenlusen og derved mindske angrebet af virusgulshot. Virkningen heraf bedømmes forskelligt af de forskellige indberettere. Heller ikke resultatet af den kollektive bekæmpelse i Sydsjælland og på Møn har kunnet forklares på en eentydig måde. Af de mange indberetninger skal vi citere enkelte: Nordjylland: „Sygdommen fulgte meget nøje ferskenlustællingernes stigende antal talte lus, d. v. s. at man fremover må udnytte denne tælling og sprøjte rationelt med Meta-

Systox. Vore roeafgrøder er dyre — derfor gælder det om at få mest muligt ud af dem" (K. Knudsen); Vinderup: „I månedens løb er pletterne blevet tættere og større, særlig i nærheden af de gamle kulepladser" (J. Rindom); Viborg: „Virusgulset er meget udbredt og så en tid ud til at få ret ondartede følger, men de gode vækstbetingelser i den senere tid har hæmmet skadevirkningen en del. Det er således de stærkt gødede marker, der klarer sig bedst, og hvor gødningen er dårligt fordelt, ses de angrebne planter i forhold dertil" (O. Th. Nielsen); Kalø Vig-egnen: „Alle bederoemarken angrebet af virusgulset. Udsprøjtning af Meta-Systox og Ekatin i første halvdel af juli giver tilsyneladende en vis beskyttelse" (Ole Jensen); Herningegnen: „Medens det tidligere år kun har været få marker, der har været svagt angrebet, ses der i år angreb ret mange steder. Visse steder er det meget iøjnefaldende, at angrebet har bredt sig fra gamle roekuler" (Niels Jørgen Nielsen); Skjern: „Betydelig mere udbredt i år end tidligere, årsagen muligvis de mange overgamte roekuler. Interessen for en udvidet bekæmpelse vil sikkert melde sig" (Vagn Aa. Davidsen); Statens forsøgsstation, Blangstedgård: „På trods af ret få lus i år er der meget virusgulset, og mange steder i en faretruende styrke" (Hans M. Jepsen); Assenseggen: „Virusgulset findes nu i næsten alle marker. De få landmænd, der har fået sprøjtet mod lus, kan nemt peges ud fra vejen, når man kører en tur; der findes næsten ikke gule blade. Heldigvis er sygdommen kommet ret sent, så det er nok begrænset, hvor meget udbyttet nedsættes" (P. Bundgaard); Ærø: „Virusgulset er meget stærkt udbredt over hele øen. I forsøg sprøjtet med systemiske midler kan vi på lang afstand se de grønne behandlede parceller. Roetoppen er her både meget kraftig og mørkegrøn" (Ejlif Johansen); Horns Herred: „Virusgulset har i de sidste 14 dage vist sig spredt jævnt over markerne. Endnu ikke af så stor styrke. Jeg mener, det er den kraftige bedefluebekæmpelse, der har forrykket angrebstidspunktet" (N. O. Larsen); Stevn: „Stærkt angreb i de fleste marker — selv hvor der har været sprøjtet eller pudret mod lus" (Aage Madsen); Fakseeggen: „Trods gentagne sprøjtninger i visse roemarken står de med gule blade (virusgulset)" (P. Asmussen); Sydsjælland: „Der findes virusangreb i alle marker. Der er ikke megen forskel at se i det sydlige, hvor der blev pudret kollektivt, sammenlignet med det nordlige, hvor der ikke blev pudret" (J. Marcussen); Møn: „Markerne på Møn er sundere end i tidligere år på nuværende tidspunkt. Der er dog en væsentlig forskel på angrebsstyrken i roefrøegne og andre egne. Der er optalt 40—50 pct. angrebne planter de værste steder" (Sv. Aa. Pedersen); Bornholm: „Angreb af virusgulset har hidtil været ret svagt på Bornholm; der er mange marker, hvor der er nogle enkelte gule blade, men angrebet har ikke bredt sig. Der findes dog nogle enkelte marker, der er virkelig angrebet, men det stærke angreb er begyndt sent. En af årsagerne til det svage angreb må være de få roekuler, vi havde på Bornholm efter 1. maj (en lille roehøst i 1956)" (A. Juel-Nielsen).

Som andre årsager til gule blade end virusgulset fremhæves i en del tilfælde først og fremmest tørken tidligere på sommeren samt kvælstofmangel. Fra enkelte egne nævnes tillige tægeskade, bormangel og bedeskimmel.

Kålroer, kål o. a. korsblomstrede.

Kålroe-mosaiksyge (*Brassica virus 1*) rapporteres i ganske få tilfælde med svage og betydningsløse angreb.

Kartofler.

Kartoffelskimmel (*Phytophthora infestans*). Angrebene udviklede sig hurtigt i månedens løb. De middeltidlige sorter var visnede helt ned omkring midten af måneden, og ved udgangen af måneden var også de sildige sorter godt på vej dertil de fleste steder. Enkelte indberettere melder allerede nu om stedvis ret stærke angreb på knoldene. I nogle egne, hvor skimmelen udviklede sig meget eksplosivt, var der kun ringe virkning af beskyttelses-sprøjtningen. Som regel virkede den dog tilfredsstillende, hvor den var udført omhyggeligt. Det fremgår i øvrigt af indberetningerne, at der er sprøjtet i et meget ringere omfang, end det har været tilfældet i flere år. Han Herred: „Stærke angreb overalt i de sildige sorter. De middeltidlige er helt faldet. En undtagelse er dog sorten Rød Ankergaard, der næsten ikke er angrebet, men Alpha og Dianella er meget stærkt medtaget. Årsagen er først og fremmest manglende sprøjtning. I fjor fik skimmelen ingen betydning, og så er folk straks optimistiske og tror, det nok går et år mere“ (R. Sørensen); Himmerland-Vendsyssel: „Dianella o. a. viser nu stærke angreb. Efter den kølige og navnlig meget tørre sommer med ringe mulighed for skimmelenes udbredelse, og meget ringe interesse for sprøjtning, får man lønnen for undladelsen i form af megen skimmel også på knoldene, og det er jo langt fra billigt“ (K. Knudsen); Hobro: „Kartoffelskimmelen har i det fugtige vejr bredt sig til alle kartoffelsorter. Kun der, hvor der er sprøjtet effektivt flere gange, står toppen grøn endnu“ (Poul Olsen); Ulfborgegnen: „Toppen på de fleste sildige sorter (Dianella, Alpha) er angrebet af kartoffelskimmel, men den holder sig dog stadig delvis grøn, angrebene spreder sig ikke eksplosivt. Mange flere, end tilfældet har været, burde have sprøjtet for skimmel i de sildige sorter“ (N. Stigsen); Aulum og Omegn: „Kartoffelskimmel er nu også meget udbredt i alle sildige sorter, og de tidlige sorter er overalt helt faldet af skimmel. Der sprøjtes i år endnu mindre end i tidligere år, sikkert på grund af lave kartoffelpriser og de vanskelige økonomiske forhold“ (S. Nørlund); Videbæk: „Samtlige kartoffelmarker angrebet. En del marker er nedsprøjtet med natriumklorat; hvor dette ikke er sket, findes der flere steder stærk knoldsmitte“ (L. Hangaard Nielsen); Herningegnen: „Det er mange år siden, vi har set så pludseligt og så voldsomt skimmelangreb som i år, og det er desværre mange år siden, der har været sprøjtet så lidt mod skimmel som i år. I tiden fra den 15.—20. august faldt praktisk talt alle usprøjtede Bintje-marker. Selv de ret modstandsdygtige foderkartofler står i øjeblikket med en meget stærkt skimmelbefængt top“ (Niels Jørgen Nielsen); Brande-Thyregod: „Meget stærke angreb overalt i sidste halvdel af august måned — efterhånden også i sprøjtede marker. Med de store nedbørsmængder i samme tidsrum er der fare for stor knoldsmitte“ (P. Trosborg); Grindsted: „Skimmelen sætter

ind med meget kraftige angreb på de sildige sorter som Alpha og Dianella. Knoldene er veludviklede i god størrelse, så der bliver ikke tale om nogen lille høst af den grund, men knoldene kunne selvfølgelig være blevet større og med mere tørstof, såfremt angrebet ikke var kommet så voldsomt" (J. J. Jakobsen); Rødding: „Ved månedens midte begyndte angrebet på de sildige sorter, og ved månedens slutning er der slemme angreb. Afgrøder, der ikke er sprøjtet, er næsten helt nedvisnet, og der er stor virkning af gentagen sprøjtning mod skimmelen. Med den vedholdende regn må man forberede sig på stærk knoldsmitte" (Georg Nissen), og fra Horns Herred: „De sidste dages fugtige vejr har bevirket angreb af skimmel på de sildige sorter. Fortsætter dette vejr, vil markerne hurtigt falde" (N. O. Larsen).

Sor t b e n s y g e (*Erwinia atroseptica*). Ålborg: „I den sidste tid er flere planter faldet af sortben, også i de allerede godkendte marker, og da flere af knoldene nu har den størrelse, der benyttes til læggekartofler, vil det være vanskeligt at få et materiale, der er fri for den smitsomme sygdom" (J. Chr. Andersen-Lyngvad).

Ole Wagn.

Sygdomme på havebrugsplanter.

Frugttræer og frugtbuske.

Æ b l e s k u r v (*Fusicladium dendriticum*). De fleste indberettere bedømmer skurven til kun at være svag. De hyppige regnbyger i sidste halvdel af august har dog givet svampen gode vækstmuligheder, og der kan derfor blive fare for nogen opformering de steder, hvor skurven ikke var slået helt ned. Vi citerer følgende: Sorø Amt: „I småhaverne megen skurv, i plantagerne kun lidt, og det er især hos Boskoop, den findes, selv om der findes Gråsten og andre sorter, der skulle være mere modtagelige" (E. Christensen); Nordvestsjælland: „Hvor den tidligere har fået fodfæste, er den så småt ved at tage fat igen begunstiget af den senere tids fugtige vejr" (E. Agger); Viborg Amt, syd: „Kan ikke mindes at have set så lidt i august, (— det kan komme endnu!)" (Eli Mølgaard); Hjørring Amt: „Bladskurven har bredt sig stærkt i august måned. Før var der meget lidt" (Frode Olesen).

P æ r e s k u r v (*Fusicladium pirinum*) bemærkes kun sjældent, men flere indberetninger peger på, at der stadigvæk er risiko for smitte. Vi citerer følgende: Københavns Amt: „Dog hist og her stærke angreb på frugter af modtagelige sorter" (Egon Hansen); Horsens: „Stadig kun lidt" (Chr. A. Nørholm); Statens forsøgsstation, Hornum: „Det fugtige vejr i august har bevirket, at skurven nu breder sig hurtigt i de mest modtagelige sorter" (I. Groven).

Gul monilia (Monilia fructigena) blev helt uden betydning på kirsebær. Enkelte svage angreb er bemærket i blomster, men endnu er det dog uvæsentligt. Svampen er så småt ved at gøre sig gældende i æblefrugter, men noget helhedsbillede kan man endnu ikke danne sig.

Revner omkring blomsten på Ingrid Marie var sidste år særdeles udbredt og forårsagede en kraftig kvalitetsforringelse. Til alt held ser det ud til, at frugtavlerner med hensyn til dette spørgsmål slipper billigt i år. Herom skrives følgende: Statens forsøgsstation, Blangstedgård, Odense: „Revner omkring blomsten på Ingrid Marie får ikke nær det omfang som i 1956, selv om enkelte har revnerne nu og andre de første symptomer“ (Hans M. Jepsen); Sydlyn: „Endnu har jeg ingen revner set“ (Chr. Greve).

Stikkelsbærdræber (*Sphaerotheca mors-uvae*) synes at svinge i angrebsstyrke fra den ene lokalitet til den anden, hvilket bl. a. fremgår af efterfølgende citater: Frederiksborg Amt: „Dræberen begyndte meget tidligt i år (sidst i maj) og blev flere steder meget slem; men i det store og hele har den ikke været så ødelæggende, som den plejer“ (C. T. L. Worm); Sorø Amt: „Meget udbredt — unge skud stærkt angrebet — og ikke kun i skudspidserne, men langt ned på skuddene“ (E. Christensen); Sydlyn: „Sjældent ser man så lidt“ (Chr. Greve); Esbjerg-Varde: „Karathane har vist god virkning i planteskoler“ (M. Sørensen); sydlige Sønderjylland: „Angrebet satte så sent ind, at bærrerne ikke blev særligt medtagne, men nu er alle skudspidser brune“ (Surlykke Wistoft); Horsens: „Mod slutningen en del angreb“ (Chr. A. Nørholm); Jylland: „Angreb ses overalt, men sjældent så stærke, at plantens kvalitet ødelægges“ (P. Jacobsen); Esbjerg-Varde: „I en planteskole fandtes solbærsorten Daniels September 100 pct. angrebet af stikkelsbærdræber, hvor der var sprøjtet med kobber, men i øvrigt ret stærkt angrebet, hvor der var sprøjtet med svovl. Sorten er nu kasseret på dette sted“ (M. Sørensen).

Skivesvam p (*Gloeosporium ribis*) på solbær synes hidtil kun at forekomme som svage angreb. Vedrørende sortsmodtagelighed aftrykker vi følgende kommentar: Jylland: „Kun svage angreb på de nederste blade — skyldes måske, at sprøjtet bruges flittigt. Det synes, som om Boskoop Giant og Silvergieter angribes mere end f. eks. Wellington og Goliath“ (P. Jacobsen).

Filtrust (*Cronartium ribicola*) på solbær betegnes gennemgående som værende uden betydning. I de tilfælde, hvor sygdommen har haft væsentlig styrke, drejer det sig om usprøjtede buske i privathaver.

Køkkenurter.

Kartoffelskimmel (*Phytophthora infestans*) på tomatfrugter har indtil videre kun forårsaget ringe ødelæggelse, omend en enkelt indberetter taler om noget stærkere angreb. Der skrives: Sorø Amt: „Ret ødelagt, hvor der ikke er sprøjtet. Captan synes at kunne klare det fint, selv om der står stærkt angrebne kartofler ved siden af“ (Ejner Christensen); Statens forsøgs-

station, Blangstedgård, Odense: „Trods den daglige regn endnu intet angreb på frilandstomaterne — sprøjtet 3 gange med kobber“ (J. Vittrup Christensen); Viborg Amt, syd: „Næsten ikke set det i år. Mange har i år sprøjtet forebyggende“ (Eli Mølgaard).

Meldug (*Sphaerotheca macularis*) på jordbær har fortsat været ondartet; efter bærplukningen er der mange steder foretaget sprøjtninger.

Hvidrust (*Albugo candida*) på peberrod omtales fra Frederiksborg Amt som værende så udbredt i år, at det har været vanskeligt at finde sygdomsfri planter (C. T. L. Worm).

Phyvarum cinereum på græsblade er forekommet i langt større udstrækning, end vi er vant til. De ret store hvidlige og senere brunsorte svampelægninger udvikles efter al sandsynlighed kun på de græsblade, der af anden årsag er svækkede. Den senere tids fugtige vejr har sikkert begunstiget svampens vækst.

Prydplanter.

Virus på *Ajuga* er bemærket i nogle planteskolekulturer, især i sorten Multicolor.

Rosen-stråleplet (*Diplocarpon rosae*) synes at være ret udbredt og for månedens sidste halvdel i form af stærke angreb. Vi udplukker følgende indberetninger: Sydfyn: „Stråleplet ses nu overalt i haverne“ (Chr. Greve); Viborg Amt, syd: „Den mest udbredte rosensygdø, men fortrinsvis de stærke angreb på svagtgødede og tørre bede. Meget karakteristisk, hvor elmetræer o. lign. har taget magten“ (Eli Mølgaard); Vestjylland: „Har bredt sig stærkt i månedens sidste halvdel“ (H. Dixen); Jylland: „Angreb af stråleplet er set de sidste 3 uger, men endnu ingen ødelæggende angreb“ (P. Jacobsen).

Mosaiksyge i Dahlia har efterhånden en sådan udbredelse, at udskiftning af knoldmateriale bliver nødvendig med visse års mellemrum.

Mogens H. Dahl.

Skadedyr på landbrugsplanter.

Korn og græsser.

Hvedemyg (*Contarinia tritici* og *Sitodiplosis mosellana*). Fra Statens forsøgsstation ved Askov (H. Agergaard) meddeles, at svage angreb er iagttaget, og fra Nyborg og Omegns landboforening skrives: „Hvedemyglarver har været på spil i en enkelt bygmark, hvor man nu ved tærskning af kornet har fundet en del indskrumpne kærner“ (H. Rasmussen).

Fritfluen (*Oscinis frit*). Fra Marslev ved Odense skrives: „Stærkt angreb af fritfluer i sommersæet rug i en kartoffelkuleplads“ (P. Bruun Rasmussen).

Bælplanter.

Stængelål (*Ditylenchus dipsaci*). Af 15 beretninger omtaler de 9 angreb af betydning. Det er især i lucerne, angrebene er alvorlige. De gode vækstbetingelser har i mange tilfælde bødet på skaderne, men tillige gjort det vanskeligt at bedømme angrebets omfang. Om angrebene berettes fra Vejle Vestereg: „Angrebene breder sig langsomt, men sikkert, og det ser ikke ud til, at én gang smittet jord kan blive ålefri igen“ (Arne Anthonsen). Statens forsøgsstation, Askov: „Angreb i hvidkløverstammer, udlagt 1951. Stammerne viser forskellige angrebsprocenter. Angreb i tidlige rødkløverstammer viser tilsyneladende ikke forskel på stammerne“ (H. Agergaard). Samsø: „Angreb i hvidkløver: ikke bemærket. Angreb i rødkløver: sjældne og svage. Angreb i lucerne: de i foråret meget iøjnefaldende og forholdsvis talrige angreb ses endnu, men nye er ikke bemærket“ (P. Riis Vestergaard). Nordfyn: „Ål findes ofte i 2. og 3. års marker. Lucerne dyrkes ofte på et mindre areal nær ejendomme, hvorved der hyppigt kommer lucerne på samme areal“ (Aage Rasmussen). Nordøstfyn: „Lucerne: ål ret udbredt i en del ældre marker, hvor de pletvis har ødelagt lucernen. Rødkløver: ål kun bemærket i få marker, dog i enkelte angreb af ødelæggende karakter“ (Helge Rasmussen). Nyborg og Omegn: „Nye angreb i lucerne er konstateret efter 2. slæt. Spredning af ål i lucerne inden for samme ejendom synes ikke at være let at undgå“ (Bent Bachmann).

Bladrandbiller (*Sitona spp.*). Fra Statens forsøgsstation, Virumgård (S. P. Lyngby) skrives om svage angreb i det nye kløverudlæg og fra Stevns berettes: „Stærke angreb i de nye udlægsmarker, visse er fuldstændigt aftribbede, især i nærheden af gamle kløvermarker. Angrebsfronten kan ligefrem følges dag for dag fra de gamle kløvermarker. Også disse pudres med DDT“ (Knud Iversen).

Kløversnudebiller (*Apion spp.*). Stærke angreb er iagttaget i nye udlægsmarker på Stevns (Knud Iversen), især hvor disse ligger tæt ved

kløverfrømarker. Angrebet er ret alvorligt til trods for, at frømarkerne blev sprøjtet og pudret lige før blomstringen. I udlægsmarkerne pudres med DDT, så snart kornet er fjernet.

Lupinfluen (*Chortophila trichodactyla*). Fra Statens forsøgsstation ved Studsgård meddeles: „Først på måneden var der et ret kraftigt angreb af lupinfluen i lupiner, der var sået den 15. juni“ (Aage Hansen).

Bederoer.

Roeål (*Heterodera schachtii*). Der foreligger en del beretninger om alvorlige angreb af roeål. Således fra Århusegnen: „Jeg har bemærket stærke angreb af roeål i to fodersukkerroemarker. I begge tilfælde har der ikke været hyppig bederoedyrkning“ (H. H. Rasmussen). Samsø: „De tidligere omtalte angreb vil flere steder volde betydelige tab“ (P. Riis Vestergaard). Nyborg og Omegn: „Enkelte marker med stærke angreb pletvis. Rødderne var helt hvide af cyster. Man bruger i en del sædskifter at så bederoer to gange på tre år kun adskilt af en bygmark, men de fleste steder sker der intet med hensyn til roeål“ (H. Rasmussen). Ærø: „En bederoemark, hvor der var bederoer sidste år, er meget stærkt angrebet“ (Ejlif Johansen). Næstved: „Roeål findes de sædvanlige steder, mest på sukkerroeegnene“ (J. Marcussen). Lolland og Falster: „I august måned ser man ikke meget til roeålene, da selv angrebne planter står med grønne blade, men jeg ved, de er i mange marker, hvilket kan ses på de korte og skæggede roer ved optagningen“ (Sv. E. Sørensen).

Bedelus (*Aphis fabae*). I 21 modtagne beretninger fra landets forskellige egne er beskrivelserne stort set enslydende. Ingen steder er der iagttaget alvorlige angreb, og de få lusekolonier, som fandtes i en del marker i begyndelsen af august, nåede ikke at formere sig i en sådan grad, at det blev nødvendigt at iværksætte bekæmpelsesforanstaltninger.

Skjoldbiller (*Cassida spp.*). Fra Hjørring foreligger følgende beretning: „Voldsomt angreb af skjoldbiller i en enkelt mark“ (H. Baltzer Nielsen).

Knoporme (*Agrotis spp.*). Se diverse skadedyr.

Uglelarver (*Mamestra spp.*). Se diverse skadedyr.

Bedefluen (*Pegomyia hyoscyami*). Alvorlige angreb omtales kun i ganske få af de 19 modtagne beretninger. Derimod bemærkes det i mange tilfælde, at angrebene af 2. generation næsten helt er udeblevet, og at årsagen hertil menes at være den effektive bekæmpelse af 1. generation. Vi bringer nogle citater: Hjørring: „I begyndelsen af måneden enkelte stærke angreb i den nordlige del af området“ (H. Baltzer Nielsen). Ulfborgegnen: „Angrebene kan findes almindeligt, men de er betydningsløse“ (N. Stigsen). Herningegnen: „Til trods for, at der i år var meget stærk æglægning af 1.

generation, er der ikke set angreb af praktisk betydning siden. Formodentlig har den udstrakte anvendelse af sprøjtning mod første generation forhindret, at senere generationer er blevet så talrige, at det er blevet til angreb af betydning" (Niels Jørgen Nielsen). Grindsted: „Svage angreb ret udbredte. Giver sig nu til kende i enkelte visne bladspidser“ (J. J. Jakobsen). Statens Marskforsøg, Ribe: „Et sent angreb i en mark, der kun blev sprøjtet én gang i forsommeren, skæmmede afgrøden en del først på måneden, idet særlig de nederste blade var mere eller mindre ødelagte. Nu sidst på måneden ses ingen skade, idet roerne står med frisk og kraftig top“ (C. M. Kjellerup). Vestfyn: „Så sent som 1. september fundet enkelte æg af bedefluen. Ellers ingen stærke angreb nu“ (Kr. Brødsgaard). Hornsherred: „Angrebene meget svage — formodentlig på grund af den kraftige og effektive bekæmpelse af 1. generation“ (N. O. Larsen).

Kålroer, kål o. a. korsblomstrede.

Kållus (*Brevicorye brassicae*). Der er kun indsendt 12 beretninger om dette skadedyr, og ingen af dem omtaler stærke angreb, dog skrives fra Skærbæk: „Selv om kållusene ikke er slemme, så ser man dog i de fleste marker kålroer, der står med sammenkrøllede og sugede blade, og jeg vil tro, skaden er større, end de fleste regner med“ (Vald. Johnsen).

Kålbladhvepsen (*Athalia spinarum*). Der er kun konstateret enkelte angreb. Fra Hjørring (H. Baltzer Nielsen) skrives om spredte, ubetydelige angreb, og fra Vejle Vesteregn (Arne Anthonson) om angreb i mange marker i begyndelsen af august.

Kålmøl (*Plutella maculipennis*). I modsætning til august 1956 har kålmøllene i år næsten ikke gjort sig bemærket. Kun enkelte steder er der iagttaget svage, betydningsløse angreb.

Ugglelarver (*Mamestra spp.*). Se diverse skadedyr.

Kålsommerfugle (*Pieris brassicae* og *P. rapae*). I kålroer er kun konstateret alvorlige angreb på lunt beliggende steder langs hegn og haver, og det drejer sig som regel kun om mindre dele af markerne. I kål derimod er der i mange haver anrettet en del skade. Svage angreb er meget almindelige i de fleste haver. Almindelige, middelstærke angreb rapporteres fra den nordlige del af Jylland (J. Storm Pedersen) og fra spredte lokaliteter i Jylland i øvrigt (Max Clausen), desuden fra Odsherred (Alfred E. Langgaard), Holbæk Amt (Henrik Nielsen) og Københavns Amt (Egon Hansen). I øvrigt kan anføres følgende kommentarer om angrebene: Hjørring: „Angreb almindelige, men ingen steder i voldsomt omfang“ (H. Baltzer Nielsen). Morsø: „Enkelte angreb i haver og ved ejendommene (under gode læforhold)“ (Engelhart Jensen). Vinderup: „Larver af såvel den store som den lille findes overalt. Kålroer, der er helt afribbede, findes dog sjældent“ (J. Rindom). Viborg Amt: „Set enkelte stærke angreb i grønkål i år af den store

kålorm — ellers ikke noget" (Eli Mølgaard). Videbæk: „Ret voldsomme angreb i havekål" (L. Hangaard Nielsen). Sydfyn: „Det er nødvendigt at behandle kålen med gift, f. eks. DDT" (Chr. Greve). Frederiksborg Amt: „Et angreb er ved at gøre fortræd nu" (C. T. L. Worm). Bornholm: „Der var tilløb til angreb først i august, men de fik kun nogen udbredelse langs hegn og i haver" (A. Juel-Nielsen).

I nogle beretninger bemærkes, at angrebene overvejende skyldes den lille kålsommerfugl, og det kan tilføjes, at iagttagelser, vi fra Statens plantepatologiske Forsøg har gjort over angrebene i nord- og midtjydske kålroemarker, bekræfter, at denne art er langt den hyppigste i år.

Krusesygegalmyggen (*Contarinia nasturtii*). Dette skadedyr har atter i år forvoldt store ødelæggelser i kålroemarkerne. Selv om angrebene af galmyggens larver ikke i den forløbne måned har været meget fremtrædende, har følgerne af tidligere angreb været meget ødelæggende i mange marker, idet bakteriosen, som begynder i kålroernes hals, ofte har bredt sig til hele roen. Af 50 indberetninger meddeles i 2 (Harald Olesen, Brønderslev, og N. Stigsen, Ulfborg), at angrebene er mindre end tidligere år. 13 omtaler svage eller moderate angreb, medens 35 melder om mere eller mindre udbredte ødelæggelser som følge af bakteriosen. Det fremhæves i enkelte beretninger, at wilhelmsburger angribes stærkere end bangholm. En indberetter skriver, at angrebene er særlig slemme i de tidligt såede roer, medens en anden bemærker, at tidlig såning giver langhalsede roer, hvilket hindrer bakteriosen i at brede sig til rolegemet. Vi citerer et udvalg af udtalelserne om angrebene. Hjørring: „Halsråd og hjerteforrådelse synes at have bredt sig stærkt i de sidste uger med temmelig fugtigt vejr. I en enkelt mark er der talt op til 20 pct. angrebne roer. Krusesyge var ikke meget fremtrædende i den pågældende mark" (H. Baltzer Nielsen). Ålborg: „Angreb af krusesygegalmyg har i august måned fået et stort omfang og særlig langs med læbælter eller skovkanter, og angrebet er i den sidste tid efterfulgt af bakteriose, som netop sådanne steder samt i lavninger har fået en ondartet karakter. Jeg kan ikke konstatere nogen forskel mellem stammerne" (J. Chr. Andersen-Lyngvad). Lemvigegnen: „Krusesygegalmyggen fortsatte sit angreb i august. Angrebet synes at få de værste følger i perioder med fugtigt vejr, vel fordi bakteriosen, der følger angrebet, da har de bedste betingelser. Angrebene er i år ondartede" (S. Andreassen). Vinderup: „Halsråd findes i alle kålroemarker, og det fugtige vejr betinger mange helt rådne roer" (J. Rindom). Viborg: „Der findes stadig udbredte angreb af krusesygegalmyg. Det tørre vejr først i måneden standsede forrådnelsen i hjerteskuddet og roehalsen, men under den sidste tids fugtige vejr breder bakteriosen sig atter i de angrebne marker" (O. Th. Nielsen). Aulum og Omegn: „Meget udbredte og ondartede angreb findes i mange marker. I det fugtige vejr, vi nu har, rådner roerne op" (S. Nørlund). Silkeborgegnen: „Angrebene stærke i mange marker, optræder almindeligt pletvis, ofte rådden stank fra de angrebne marker" (J. J. Søndergaard). Videbæk og Omegn: „Efterveer af krusesygen — halsråd —

er meget udbredt, adskillige steder endog særdeles ondartet. Enkelte landmænd forsøger, om afhugning af toppen kan hindre, at hele roen rådner" (L. Hangaard Nielsen). Horsens: „Angreb almindelige. Bakteriose tidligt på færde og mange steder ret alvorlig" (Aksel Nielsen). Varde: „Meget kraftige angreb af krusesygegalmyggen. Kålroemarkerne meget medtaget, hjerteskuddet ødelagt, på mange planter er forrådnelsen allerede gået igennem roehalsen. Det giver ikke det store udbytte i kålroerne i år" (Knud Henneberg). Statens forsøgsstation, Askov: „Angreb meget stærkt udbredt med påfølgende bakteriose. I store partier af kålroemarkerne er der 100 pct. af planterne, der har tabt bladene og står med meget dybtgående halsråd" (H. Agergaard). Ribeegnen: „Halsråd efter myggenes angreb er desværre meget almindeligt forekommende. Så godt som alle kålroemarker er skadet slemt. Der er „halslugget" mange roer" (Aage Buchreitz). Rødding: „Ingen kålroemark her på egnen er fri for angreb, og de fleste har mindst 40—50 pct. angrebne planter, medens adskillige kommer op på 80 pct., og med det fugtige vejr i månedens sidste del er „halsråd" blevet meget fremtrædende. Jeg tror, vi må til at foretage bekæmpelse af krusesygegalmyggen i de kommende år" (Georg Nissen). Løgumkloster: „Ualmindelig ondartet skadedyr i år sammen med den ledsagende bakteriose. Har anbefalet aftopning af en del af de angrebne roer, for at man kan iagttage, om der er forskel på udbyttets størrelse" (Erik Christensen). Nyborg og Omegn: „Krusesygegalmygangrebet synes at have kulmineret i første omgang, men følgerne — halsråd — er almindelig i kålroemarkerne" (Bent Bachmann). Fåborgegnen: „Angrebet ondartet på denne egn i år" (A. Mølgaard). Ærø: „Angreb i kålroemarkerne er meget almindelige, og den efterfølgende bakteriose er meget udbredt" (Ejlf Johansen). Vestsjælland: „Stærke angreb ses næsten alle steder. Før man når marken, kan sygdommen konstateres ved lugten af forrådnelse" (Stanley Jørgensen). Stevns: „Der er angreb i alle marker, og i enkelte er det endog meget kraftigt, ikke mindst i de kraftige afgrøder" (Aage Madsen). Næstved: „Krusesygegalmyg er almindelig i alle kålroemarker, nogle steder er toppen meget ødelagt" (J. Marcussen).

Angrebene i kål synes at variere meget stærkt. Om almindelige, svage angreb skrives fra Hornum (F. Knoblauch), Esbjerg-Varde (Martin Sørensen), Holbæk Amt (Henrik Nielsen) og Frederiksborg Amt (C. T. L. Worm). Middelstærke angreb forekommer i Hjørring Amt (Frode Olesen), i Vestjylland (H. Dixen) og på Blangstedgård (J. Wittrup Christensen), medens almindelige, stærke angreb rapporteres fra Jellingegnen (K. M. Hove) og fra forskellige egne i Jylland (Max Clausen). Fra Sydfyn kommer følgende kommentar: „Hvor man bekæmper krusesygegalmyggen med paration- eller DDT-behandlinger hver 14. dag, går det fint. Men hvor intet er gjort, er der mange procent ødelagte kålplanter" (Chr. Greve), og fra Sorø Amt skrives: „Stærke angreb ses næsten i alle småhaver" (Ejner Christensen).

Den lille kålflue (*Chortophila brassicae*). Angreb af denne art findes ret udbredt i kålroerne, men der er ikke bemærket alvorlige

angreb. Den rigelige nedbør og deraf følgende kraftige vækst medfører, at de relativt svage angreb ikke bemærkes. Nogle steder er der dog en del spring i markerne som følge af 1. generations angreb. Fra Silkeborgegnen skrives: „En del angreb, hovedsagelig af den lille kålflues larve“ (J. J. Søndergaard). Samsø: „Angreb i kålroer almindelige, mange steder iøjnefaldende. Skaderne vanskelige at bedømme, men de vil sikkert mange steder vise sig at være alvorlige“ (P. Riis Vestergaard). Vestfyn: „I de fleste kålroemarker findes kålfluelarver, men det ser ud til, at roerne har overlevet det“ (Kr. Brødsgaard). Stevns: „Der har af denne flue været stærke angreb her på Stevns i år“ (Aage Madsen).

Der foreligger kun få beretninger om angreb i kål. I Hjørring Amt (Frode Olesen) og på Jellingegnen (K. M. Høve) betegnes angrebene som almindelige og middelstærke. Fra Sydfoyn meddeles: „Kun i haverne ser man stærke angreb, hvor ingen bekæmpelse foretages“ (Chr. Greve) og fra Frederiksberg Amt: „Er vist ikke så slem i år“ (C. T. L. Worm).

Den store kålflue (*Chorthophila floralis*). I visse egne af Vendsyssel og Thy er angrebene allerede ret fremskredne, medens de endnu ikke ved udgangen af august var kommet i gang i den øvrige del af Jylland. Klækningen af fluerne i insektariet ved Statens plantepatologiske Forsøg kulminerede i midten af august, og på en tur i Nord- og Midtjylland i dagene 15.—23. august blev der konstateret en del æglægning på flere af de lokaliteter, hvor angrebene plejer at vise sig. I øvrigt skrives fra Hjørring Amt: „Angreb af den store kålflue. Larverne konstateret i enkelte tilfælde i den nordlige del af området“ (H. Baltzer Nielsen). Statens forsøgsstation, Tylstrup: „Der findes mange æg ved kålroerne“ (Aage Bach). Statens forsøgsstation, Hornum: „Den store kålflue kom tidligt i år“ (F. Knoblauch). Vinderup: „Æglægningen er vel kulmineret, og hvor man tidligere år har døjet med kålfluer, kan man nu finde æg og små larver. Dog er det mit indtryk i dag, at den aftagende linie for angreb fortsætter“ (J. Rindom). Herningegnen: „Endnu er ikke iagttaget angreb af den store kålflue. Der er heller ikke så mange fluer, at det er iøjnefaldende“ (Niels Jørgen Nielsen).

Kartofler.

Kartoffelål (*Heterodera rostochiensis*). Det er som sædvanligt kun i haverne, at dette skadedyr gør sig gældende i større stil. Til gengæld er angrebene her ofte af meget alvorlig karakter. Der berettes om angreb fra Hjørring Amt: „Kartofler er hovedkulturen i mange koloni- og parcellhaver. Haveejerne er i mange tilfælde udmærket klar over angrebet, men mange forsøger ikke desto mindre at avle kartofler, så længe der blot er mulighed for, at der kan komme knolde. Herved dannes uhyre mængder af cyster, som givet må være stærke smittekilder — gennem redskaber, planter, fodtøj m. m.“ (Frode Olesen). Ålborg: „Er ikke iagttaget i markbrug, men derimod i stor udstrækning i småhaverne, dog sjældent hvor der kun dyrkes tidlige kartofler

til optagning i vækstperioden" (J. Chr. Andersen-Lyngvad). Morsø: „Ikke set angreb i marker med almindeligt sædskifte. I haver, hvor der dyrkes kartofler mange år i træk, er angrebene sikkert meget stærkere udbredt end almindelig antaget" (Engelhart Jensen). Bjerringbroegnen: „I en enkelt have er konstateret et meget kraftigt angreb af kartoffelål. Kartoflerne visnede på et tidligt tidspunkt i sommer. Det pågældende stykke jord har gentagne år været benyttet til kartofler" (Kaj N. Eriksen). Åbenrå Amt: „Træffes meget ofte i kolonihaver, sjældent i det almindelige landbrug" (Carl Poulsen). Samsø: „Hyppigt forekommende i landsbyhaver, forbavsende sjældent i markafgrøder, selv ved dyrkning af tidlige kartofler år efter år på samme sted" (P. Riis Vestergaard). Næstved: „Kartoffelål findes i haverne, især ved byerne" (J. Marcussen). Lolland og Falster: „Meget udbredt, men kun i haverne" (Sv. E. Sørensen).

Smælderlarver (*Agriotes spp.*). Se diverse skadedyr.

Knoporme (*Agrotis spp.*). Se diverse skadedyr.

Kartoffelboreren (*Hydroecia micacea*). Se diverse skadedyr.

Skadedyr på havebrugsplanter.

Frugtræer og frugtbuske.

Bladlus (*Aphididae*). I 16 beretninger karakteriseres angrebene som svage og betydningsløse. Fra Odsherred (Alfr. E. Langgaard) skrives om enkelte middelstærke og fra Sandved ved Jelling (K. M. Hove) om almindelige, middelstærke angreb. Fra Gedved pr. Horsens (Chr. A. Nørholm) meddeles, at på æble og pære findes som regel ingen bladlus, på kirsebær spredte angreb og på blomme en del svage til middelstærke angreb.

Blodlusen (*Eriosoma lanigerum*). Det meddeles i 11 beretninger, at angreb ikke er set, 3 melder om enkelte svage angreb, og kun fra Nordvestsjælland (E. Agger) og fra Frejlev på Lolland (A. Diemer) skrives om middelstærke angreb, som er set i erhvervsplantager.

Snudebiller (*Rhynchites spp.*). Arter af *Rhynchites* har tidligere optrådt som skadedyr på frugtræer. Der skrives nu fra Nordvestsjælland: „For 5 år siden sås dette skadedyr første gang i en plantage i Svinninge. Nu har det efterhånden bredt sig til en del plantager på Svinninge-Hørve-egnen. Dog uden at gøre alvorlig fortræd" (E. Agger).

Æblevikleren (*Carpocapsa pomonella*). Medens der i 4 beretninger tales om sjældne og svage angreb, og i 3 om enkelte middelstærke angreb, skrives der i 8 om almindelige, svage til middelstærke angreb. Fra Holbæk Amt (Henrik Nielsen) betegnes de som middelstærke til stærke og fra det sydlige Sønderjylland (M. Surlykke Wistoft) som middelstærke. I begge områder er angrebene almindelige. Om de mere betydelige angreb tilføjes fra Frederiksborg Amt: „Synes at være værre end sædvanlig“ (C. T. L. Worm). Nordvestsjælland: „Hvor ret kortvarigt virkende gifte er anvendt til bekæmpelsen, forekommer ret kraftige angreb“ (E. Agger). Sorø Amt: „Ret udbredt — findes selv i de bedst passede plantager. I småhaverne er en stor part af frugterne angrebet. Larverne arbejder stadig“ (Ejner Christensen). Sydfyn: „Der er mange viklerangrebne æbler overalt, hvor man ikke har bekæmpet dem effektivt med f. eks. flere gange paration“ (Chr. Greve).

Blommevikleren (*Laspeyresia funebrana*). Om svage og sjældne angreb skrives i 8 beretninger. Almindelige, svage angreb omtales i 7 og almindelige, middelstærke i 3 tilfælde. Der gives bl. a. følgende kommentarer om angrebene: Viborg Amt: „De tidligste sorter (Rivers Early og Czar) synes at være fri for „orm“ her, men et enkelt sted har jeg set Kirkes slemt stukket — og ellers kun spredte angreb“ (Eli Mølgaard). Vestjylland: „Tynder sammen med stormen slemt ud i de i forvejen sparsomt ansatte frugter“ (H. Dixen). Horsens: „En del middelsvære angreb“ (Chr. A. Nørholm). Nordvestsjælland: „Har kun stedvis gjort større fortræd“ (E. Agger).

Frugttræspindemiden (*Metatetranychus ulmi*). Kun i 2 beretninger meddeles, at angreb ikke forekommer, i 6 skrives om enkelte, svage angreb og i 4 om almindelige, svage angreb. Fra Holbæk Amt (Henrik Nielsen) og fra Jylland (Max Clausen) karakteriseres angrebene som almindelige og middelstærke i småhaver. I øvrigt skrives der følgende om angrebene: Hjørring Amt: „Som helhed er angrebene langt svagere end sædvanligt“ (Frode Olesen). Viborg Amt: „Set nogle enkelte frugttræer med slemme angreb på flere sorter, men ellers ikke meget i år“ (Eli Mølgaard). Vestjylland: „Ikke så voldsomme angreb som sidste måned“ (H. Dixen). Esbjerg-Varde: „Næsten begrænset til æble, og deraf få sorter, hvoraf Rød Ananas oftest bemærkes“ (Martin Sørensen). Sydfyn: „Hvor man ikke har anvendt systemiske gifte, ser man en del angrebne træer“ (Chr. Greve). Nordvestsjælland: „I enkelte plantager nu meget kraftige angreb. Ægmidler alene har åbenbart for ringe virkning“ (E. Agger). Frederiksborg Amt: „Stærkt varierende, men som helhed ikke særlig slem“ (C. T. L. Worm). Københavns Amt: „Mange stærke angreb i små haver“ (Egon Hansen).

Køkkenurter.

Gulerodsbladloppen (*Trioza apicalis*). I halvdelen af de 24 modtagne beretninger karakteriseres angrebene som svage. Den øvrige del omtaler mere eller mindre alvorlige angreb. Fra Esbjerg-Vardeegnen (Martin Søren-

sen) rapporteres enkelte stærke angreb og Odsherred (Alfr. E. Langgaard) enkelte middelstærke angreb. I Hjørring Amt (Frode Olesen) er de almindelige og middelstærke. Fra Nordjylland skrives: „Gulerodsbladloppen er slem ved knoldselleri her omkring. Har været tidligt på færde, uden at gartneren har tænkt over det“ (J. Storm Pedersen). Ålborg: „I den ret korte, men meget varme periode først i august bredte krusesygen sig ret stærkt, og særlig hvor gulerodsavlen kun udgør nogle få rækker i en roemark. Flere havebrugere holder på, at når gulerødderne sås skiftevis med hveranden række med løg, bliver gulerødderne fri for både krusesyge og gulerodsfluelarver“ (J. Chr. Andersen-Lyngvad). Hobro: „De allerfleste gulerødder bærer spor af gulerodsbladloppens angreb. I mange tilfælde er disse angreb den direkte årsag til, at landmænd ikke kan dyrke og ikke dyrker gulerødder længere“ (Poul Olsen). Aulum og Omegn: „I enhver gulerodsmark findes mere eller mindre voldsomme angreb“ (S. Nørlund). Viborg Amt: „I august har jeg ikke set nye angreb, men de mange småstykker, som var angrebet i juli, er jo nu så nogenlunde vokset fra angrebet, navnlig hvor der er lidt fart i afgrøden forøvrigt“ (Eli Mølgaard). Videbæk og Omegn: „Enkelte ondartede angreb“ (L. Hangaard Nielsen). Skærbæk og Omegn: „I alle haver og på mange marker kan man træffe skader af dette dyr“ (Vald. Johnsen). Stevns-Fakseegnen: „Mange steder er der meget stærke angreb af gulerodsbladlopper, så at planterne står med meget svage, forkrøblede toppe. Pudring med DDT har virket godt“ (Philip Helt).

Porremøl (*Acrolepia assectella*). Der er kun modtaget én beretning om dette skadedyr. Der skrives herom: „I kolonihaver i Esbjerg er set en del angreb i den sidste tid“ (Martin Sørensen).

Knoporme (*Agrotis spp.*). Se diverse skadedyr.

Gulerodsfluen (*Psila rosae*). Angrebene styrke varierer meget fra sted til sted, og det er som sædvanligt i haverne og på andre beskyttede arealer, at angrebene er værst. I 12 beretninger skrives om svage og i 4 om enkelte middelstærke angreb, medens 12 omtaler mere betydelige angreb. Blandt disse sidstnævnte gælder én situationen i Nordjylland (J. Storm Pedersen), én Vestjylland (H. Dixon), én i Jylland som helhed (Max Clausen) og endelig kommer én fra Holbæk Amt (Henrik Nielsen). Desuden skrives om angrebene fra Hornum: „Angrebsstyrken meget forskellig, men almindeligt med arealer stærkt udtyndet af fluer“ (F. Knoblauch). Lemvigegnen: „Ormstukne gulerødder findes spredt, næsten overalt, men sjældent særlig ondartet, og da især i indelukkede haver“ (S. Andreassen). Videbæk og Omegn: „Ondartet i haverne“ (L. Hangaard Nielsen). Skærbæk og Omegn: Kun få marker er fri for dette skadedyr“ (Vald. Johnsen). Sydl. Sønderjylland: „Der er et temmelig nyt angreb i gang på gulerødder, der har været beskyttet i forsommeren, og vel også andre steder“ (M. Surlykke Wistoft). Samsø: „Ødelæggende angreb i næsten alle haver. Stærke angreb sjældne i markafgrøder — især sjældne og svage, hvor gulerødder dyrkes efter tidlige kartofler“

(P. Riis Vestergaard). Sydfyn: „Kun i ubehandlede gulerødder ses stærke angreb, men der kan ødelæggelsen også være total“ (Chr. Greve). Stevns-Fakseegnen: „De gule og røde farver i gulerodsbedene viser, at det er ret almindeligt med „orm“ i gulerødderne. Det går nogenlunde med at få bekæmpet gulerodsfluen om foråret, men man glemmer ofte, at der kommer en generation også i eftersommeren“ (Philip Helt).

Løgfluen (*Hylemyia antiqua*). Det fremgår af indberetningerne, at angrebene har været ret moderate i august. Medens 4 omtaler betydningsløse angreb, skrives i 6 om almindelige, men svage angreb. I 2 betegnes angrebene som middelstærke til stærke, men sjældne, og i 5 beskrives de som almindelige og middelstærke. Der gives bl. a. følgende kommentarer: Statens forsøgsstation, Hornum: „Kun svage angreb i år“ (F. Knoblauch). Viborg Amt: „Betegnelsen „almindeligt svagt“ dækker helt mit indtryk i almindelighed. Enkelte steder er det dog ret stærkt“ (Eli Mølgaard). Sydfyn: „Er ikke så slemme, som man ofte ser. Der er i øvrigt ikke sået så mange zittauer i år“ (Chr. Greve). Frederiksborg Amt: „Har hørt en del klager fra småhaver, medens erhvervet har klaret sig ved frøbejdsning“ (C. T. L. Worm). Stevns-Fakseegnen: „Der har været noget angreb af løgfluen både i kepaløg og i skalotter. Det er ved at blive almindeligt at behandle sætteløgene med DDT eller lindanpuder, og det er vel årsagen til, at løgfluerne bliver sjældnere“ (Philip Helt).

Prydplanter.

Lindespindemiden (*Tetranychus telarius*). Angreb af denne mide har været ret almindelige på lind. Der er rettet flere forespørgsler til Statens plantepatologiske Forsøg herom fra København og Omegnen samt en enkelt fra Ørting ved Odder.

Diverse skadedyr.

Oldenborrer (*Melolontha melolontha* og *M. hippocastani*). Der foreligger ingen beretninger om skader af oldenborrelarver; derimod er der kommet 2, som beskriver iagttagelser af sværmende oldenborrer. Der skrives således fra Ribeeegnen: „Da vi den 25. august tærskede forsøg i marsken så længe vi kunne se — (og lidt længere), sværmede der pludseligt et stort antal af den store oldenborre om os, men nogen skade er ikke iagttaget“ (Aa. Buch-

reitz), og fra det sydlige Sønderjylland: „Var i Jejsing v. Tønder den 16. august, og da vi ved 19-tiden stod ved gavlen ud mod et bredt læbælte, drønedes den ene oldenborre efter den anden mod muren. Der lå i løbet af den tid, vi stod der, 20—30 stykker“ (M. Surlykke Wistoft). Dette fænomen ses nu og da, og det skyldes en unormal fremkomst af biller, som først skulle flyve det følgende forår.

Smælderlarver (*Agriotes spp.*). Kun få steder er der konstateret skader af betydning. Fra Brønderslev (Harald Olesen), Ulfborg (N. Stigsen) og Brande-Thyregod (P. Trosborg) skrives om angreb i kartofler, og fra Nordsjælland (C. T. L. Worm) om slemme angreb i jordbær flere steder.

Knoporme (*Agrotis spp.*). Fra mange egne skrives om betydelige ødelæggelser forårsaget af knoporme. Værtplantevalget er som sædvanlig ret tilfældigt og omfatter en lang række plantearter. Om angreb i bederoer berettes fra Viborg (O. Th. Nielsen) og fra Mariager (Chr. E. Lauridsen), hvorfra det tilføjes, at sprøjtning med paration virkede godt, desuden fra Vestfyn (Kr. Brødsgaard), Midtfyn (P. Bruun Rasmussen) og fra Nyborg og Omegn (H. Rasmussen). Fra Morsø (Engelhart Jensen) og fra Kerteminde-egnen (Helge Rasmussen) skrives om angreb på nysåede bederoer til frøavl.

Angreb i kartofler er konstateret ved Brønderslev (Harald Olesen), Viborg (O. Th. Nielsen), i Sorø Amt (Ejner Christensen), og i Horns-Herred (N. O. Larsen), hvor ca. 15 pct. af knoldene var begnavet i en enkelt mark.

I flere af beretningerne nævnes angreb i gulerrødder, rødbeder, porrer, blomkål og jordbær, og i enkelte omtales angreb i asparges, spiseløg, selleri og ærter.

Blandt prydblplanterne er det især gået ud over stedmoderplanter, men også chrysanthemum og georginer har været genstand for angreb. Det meddeles således fra P. Jacobsen, Ålborg, at ca. 10 pct. af planterne i arealer med Dahlia fremavl var beskadigede. Enkelte indberettere berører bekæmpelsesproblemerne; således skriver J. Storm Pedersen, at aldrin ikke altid virker tilfredsstillende, og at bekæmpelsen oftest udføres med giftklid. Fra Blangstedgård (J. Wittrup Christensen) og fra Frederiksborg Amt (C. T. L. Worm) klages over, at giftklid virker for dårligt.

Uglelarver (*Mamestra spp.*). Fra Hjørring Amt (H. Baltzer Nielsen) skrives om angreb af uglelarver i bederoer. Fra Vinderup (J. Rindom) berettes om lignende angreb, og det bemærkes her, at det drejer sig om haveuglen (*Mamestra oleracea*). Fra Statens plantepatologiske Forsøg har vi iagttaget ret omfattende angreb af kåluglen (*Mamestra brassicae*) i kålroer og kål i Nord- og Midtjylland og et enkelt sted på Fyn. Det skal tilføjes, at kåluglen også er fundet på bederoer, hvor disse stod i blanding med kålroerne. Angrebene i bede- og kålroer forårsager, at bladene bliver hullede eller „lasede“ alt efter angrebets omfang.

Kartoffelboreren (*Hydroecia micacea*). Fra Ålborg meddeles: „Der findes enkelte planter i kartoffelmarkerne, som er angrebet af kartoffelboreren. Tilsyneladende mest almindelig i rækkerne langs med græsbevoksede markskel“ (J. Chr. Andersen-Lyngvad).

Hårmyg (*Dilophus vulgaris*). I slutningen af juli og begyndelsen af august iagttoges et meget omfattende og ødelæggende angreb af hårmyglarver i græsplænerne på flere sportspladser på Østerbro i København. Larverne var på daværende tidspunkt næsten udvoksede. Også på Fyn har hårmyggene vist sig, det drejer sig her om imagines: „Iagttaget en masse hårmyg sværmende i flere roe marker. 5—10 på hver roeplante“ (P. Bruun Rasmussen).

Jørgen Jørgensen.
